

UP BUSINESS

Udruženje poslodavaca

Info Newsletter

- Miličević: Harmonizirati sistem obračuna poreza i doprinosa
- Održana V sjednica Upravnog odbora Udruženja poslodavaca FBiH
  - Vjekoslav Domljan: Selektiva vjerodostojnost Vlade FBiH
- Prekidaju se pregovori za zaključivanje Granskog kolektivnog ugovora za djelatnost hemije i nemetala za teritoriju FBiH
  - Odražan sastanak sa rezidentnim predstavnikom MMF-a u BiH Franciscom Parodijem

Miličević: Harmonizirati sistem obračuna poreza i doprinosa

Federalna ministrica finansija Jelka Miličević izjavila je 08.11.2016. nakon sjednice Ekonomsko-socijalnog vijeće (ESV) za teritoriju Federacije BiH da je intencija dvaju važnih reformskih poreskih zakona da se harmonizira sistem obračuna poreza i doprinosa, svi poslodavci dovedu u jednak položaj, te da se osigura održivost izvanbudžetkih fondova.

Članovi ESV-a su razmatrali radne materijale zakona o doprinosima, te zakona o porezu na dohodak. Predloženi zaključak da ESV podržava donošenje nacrta ovih zakona, njihovo upućivanje u Parlament i otvaranje javne rasprave da bi se definisali konačni stavovi, nije usvojen jednoglasno jer su poslodavci izrazili rezervu na takav zaključak.

Sa ovim zakonima se mijenja ustaljena praksa i očekivano je da će biti puno primjedbi, sugestija i zahtjeva i zato ćemo nakon sjednice ESV, u okviru svih procedura koje postoje za ovako važne zakone, imati utvrđivanje prednacrta, razmatranje nacrta, te otvaranje javne rasprave gdje će se otvoriti mogućnost da se dođe do najboljeg rješenja – kazala je Miličević.

Na sjednici je prezentirano koliko se dugo radilo na ovim zakonima u Ministarstvu finansija, te da očekuju, kako je dodala Miličević, da svoje projekcije i proračune njihove primjene naprave sindikati, poslodavci, Vlada, kao i vanbudžetski fondovi.

Definirane su osnove postavke, a namjera je da se pojednostavi obračun plaće jer je dosad bio komplikiran, te da se kroz izmjene zakona stvori neutralan efekat. U sadašnjoj strukturi kod primanja od oko 500 do 600 maraka otprilike 50 posto je učešće koje se nije dosad oporezovalo, a to su neoporeziva primanja kroz topli obrok, naknadu za prevoz, regres.

Princip odnosno postavka je da u novom zakonu toga više nema, a uporedbe su pravljene sa zemljama bližeg i daljeg okruženja. Ujedno, kako je dodala Miličević, bilo je vrijeme da ovaj sistem harmoniziramo sa drugima, te da se na određeni način svi poslodavci dovedu u isti položaj na prostoru Federacije BiH.

Jelka Milicevic. Ministrica finansija FBiH

Što se tiče zakona o doprinosima, na temelju onoga što se razradilo u Ministarstvu finansija gdje su radili simulacije efekata tog zakona, mi zagovaramo pristup 33 posto i to je 18,5 posto za mirovinsko, 13,5 za zdravstvo i jedan posto za zapošljavanje, odnosno nezaposlenost. Proširuje se poreska osnovica za sva primanje vezano za topli obrok, prevoz.. – dodala je Miličević.

Što se tiče zakona o porezu na dohodak razmatrana su dva modela. Jedan je bio da se poveća neoporezivi osobni odbitak sa 300 na nekih 400 KM i da se zadrže sve ostale pogodnosti vezano za izdržavane članove obitelji. Drugi model je predložen u radnom materijalu

zbog jednostavnijeg obračuna i neutralnih efekata po prihode, a predviđa da se ide sa stopom poreza na dohodak nula do 600 KM, te 12 posto na primanja preko 600 maraka.

Dakle, na plaću od hiljadu maraka, 600 maraka će biti neoporezovano, a porez se plaća na 400 maraka po stopi od 12 posto – pojasnila je Miličević.

Predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH Adnan Smailbegović je kazao da je kod ova dva zakonska rješenja poreska osnovica proširena za više stavki nego što su očekivali.

Kod poreza na dohodak sad imamo i kamate i dividende, ugovore o radu i ugovore o djelu. S druge strane napravljen je ovaj neoporezivi pomak sa 300 na 600 KM, ali su ukinuti svi lični odbici. Tako da ovaj zakon o doprinosima nije dobro rješenje i trebalo bi napraviti poboljšanja. Naša glavna zamjerka jeste da želimo da zaštitimo glavni dio realnog sektora gdje su ujedno radnici sa nižim plaćama – kazao je Smailbegović dodajući da izračuni poslodavaca pokazuju da će za niže plaće morati izdvajati i do 100 KM više, odnosno smanjivati plate za nekih 60 KM zbog toplog obroka, prevoza, regresa i svega što je predviđeno da se oporezuje.

Naša matematika pokazuje da će neutralan efekat biti na plaće koje su oko prosjeka FBiH i to je oko 850 KM plus 200 ili 250 KM toplog obroka, što su primanja oko 1.100 KM. Sve

ono što je ispod ovih primanja bit će veće opterećenje, a za sve ono što je preko toga imat će manja opterećenja. Pokušavamo da ukažemo da se nađe model kojim će se ovo izbalansirati – naveo je Smailbegović dodajući da smatra da je sjednica bila konstruktivna.

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Ismet Bajramović je kazao da očekuje da se u javnoj raspravi dođe do kvalitetnijih rješenja u predloženim zakonima, te da će poslodavci i sindikat utvrditi svoje konkretne prijedloge i sugestije.

Premijer Federacije BiH Fadil Novalić je naveo da se radi o važnim reformskim zakonima koji čine cjelinu promjene sistema obračuna poreza i doprinosa i u osnovi imaju proširenje porezne osnovice uz neutralan efekat. Naveo je da se radi na utvrđivanju drugih zakona s ciljem poboljšanja poslovnog ambijenta.

Održana V sjednica Upravnog odbora Udruženja poslodavaca FBiH

U prostorijama Upravne zgrade Bingo d.o.o. 10.11.2016. godine održana je V sjednica Upravnog odbora Udruženja poslodavaca FBiH. Sjednici su, pored članova UO prisustvovali članovi delegacije Udruženja u Ekonomsko socijalnom vijeću FBiH, te gradonačelnik Tuzle Jasmin Imamović.

Nakon usvajanja dnevnog reda, izražena je zabrinutost novim nametima koji su predviđeni izmjenama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.

Naime, po prijedlu Zakona o porezu na dohodak stopa poreza na dohodak povećava se sa 10% na 12%, ukidaju se povlastice koje su građani imali zbog broja članova porodice koje izdržavaju, a poreski opseg proširen je i na prihode po osnovu dividende te se oporezuju i kamate na štednju.

Nacrtom Zakona o doprinosima uvodi se oporezivanja toplog obroka, regresa i prevoza sa posla i na posao. Na ovaj način doći će do rasterećenja poslodavca koji isplaćuju visoke plaće, dok će se niža primanja dodatno opteretiti a što predstavlja većinu plaća u

realnom sektoru.

Članovi UO su kroz diskusiju bili jedinstveni u stavovima da ovi zakoni moraju proći javnu raspravu, te da je potrebno učiniti sve napore od strane Udruženja poslodavaca FBiH kako bi pronašli rješenje koje je povoljno za poslodavce.

Zaključeno je da će Udruženje zahtjevati da se donošenje navedenih zakona odgodi do momenta rasterećenja privrede, da će se održati sastanci sa relevantnim tijelima i političkim strankama, te da će se organizovati tematske emisije s ciljem upoznavanja javnosti sa posljedicama primjene ovih zakona.

Nadalje, Upravni odbor je ovlastio predsjednika UO da imenuje predstavnika Udruženje za učešće u radu radionice (Workshop) i Operativne grupe (Task force) njemačkog Ministarstva za privredu i energiju, te da imenuje predstavnika Udruženja za člana Partnerstva politike za cjeloživotno učenje FBiH.

Također, direktor Udruženja upoznao je prisutne da su do sada potpisana četiri Kolektivna ugovora (metalna industrija, komunalna privreda, promet i prerada drveta) u kojima Udruženje učestvuje kao potpisnik u pregovorima, a da se očekuje potpisivanje kolektivnih ugovora za djelatnost finansija i

trgovine, te da su pregovori u toku za djelatnost građevinarstva.

Potpisivanje KU za tekstilnu industriju je sporno zbog nemogućnosti postizanja kompromisa između sindikata i poslodavaca a vezano za član koji se odnosi na utvrđivanje niže od najniže plaće.

Naime, sindikat zahtjeva da se kod utvrđivanja niže od najniže plaće dobije saglasnost sindikata na što poslodavci nisu pristali. Poslodavci su ponudili rješenje da se utvrđivanje niže od najniže plaće definiše na nivou poslodavca uz uslov da se KU ovlasti Vijeće uposlenika kod poslodavca da može sa poslodavcem ugovarati ove odredbe a što je u skladu sa Zakonom o vijeću uposlenika. Sindikat nije prihvatio ovakvo rješenje.

Predsjedavajući pregovaračkog tima za Grupaciju poslodavaca za djelatnost tekstilne industrije pri UPFBiH Adnan Smailbegović je stava da ukoliko sindikat ne pristane na ovu odredbu da neće doći do potpisivanja ovog KU.

Upravni odbor je donio Odluku o prekidanju pregovora za zaključivanje granskog Kolektivnog ugovora za djelatnost hemije i nemetala i razrješenju članova pregovaračkog tima, zbog nepoštivanja Protokola o zaključivanju Kolektivnih ugovora od strane Sindikata.

Naime, nakon što bi usaglasili određene odredbe na sljedećem sastanku sindikat je iznosio nove zahtjeve otvarajući ponovno

pitanja o kojima je postignuta saglasnost. Kako bi otklonili probleme i u cilju potpisivanja KU rukovodstvo UPFBiH je održalo sastanak sa predsjedavajućim pregovaračkih timova za kolektivni Ugovor za hemiju i nemetale, međutim, zbog izričitih zahtjeva Sindikata, nije bilo moguće pronaći zajedničko rješenje.

Pod tekućim pitanjima raspravljalo se o Inicijativi za pokretanje postupka za izmjene Općeg kolektivnog Ugovora za teritoriju FBIH.

Pandurević je upoznao prisutne da je stupanjem na snagu Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak neoporezivi dio toplog obroka smanjen sa 2 posto na 1 posto, te da Vlada također planira kroz Zakon o doprinosima oporezovati topli obrok u potpunosti.

S tim u vezi predložio je da UO u skladu sa članom 13. stav 4. Općeg kolektivnog Ugovora za teritoriju Federacije BiH, na osnovu kojeg strane potpisnice kolektivnog ugovora u slučaju promjene propisa kojim se definiše ova materija mogu odmah pokrenuti postupak izmjena člana 13. Kolektivnog ugovora, pokrene inicijativu za i Izmjene Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju FBIH.

Inicijativa je usvojena kao zaključak Upravnog odbora.

Prekidaju se pregovori za zaključivanje Granskog kolektivnog ugovora za djelatnost hemije i nemetala za teritoriju FBiH

Udruženje poslodavaca FBiH prekida pregovore između Grupacije poslodavaca hemije i nemetala pri UPFBiH i Samostalnog sindikata hemije i nemetala FBiH za zaključivanje Granskog kolektivnog ugovora za ovu oblast zbog nekorektnog i nekooperativnog rada Sindikata tokom pregovora.

Međutim, iako je Udruženje prihvatio primjedbe Sindikata, na svakom sljedećem pregovaračkom sastanku, Sindikat je izlazio sa novim zahtjevima koje poslodavci nisu mogli prihvati.

Shodno navedenom, Udruženje poslodavaca FBiH je donijelo Odluku o prekidu pregovora i razrješenju dužnosti članova pregovaračkog tima za zaključivanje Granskog kolektivnog ugovora za djelatnost hemije i nemetala.

Tokom pregovora Savez samostalnih sindikata hemije i nemetala BiH nije poštovao Protokol o vođenju pregovora kojim su definisani osnovni principi, pravila i način vođenja pregovora, odnosno nije vodio računa za iznalaženje najboljih rješenja za pregovaračke strane, te nije poštovao dobru praksu kolektivnog pregovaranja i postignute rezultate u toku pregovora.

Bitno je napomenuti da je Granski kolektivni ugovor, koji je Udruženje poslodavaca u FBiH-Grupacija za hemiju i nemetala bilo spremno potpisati, definisao znatno veća prava u odnosu na Opći kolektivni ugovor za teritoriju FBiH (povećana najniža satnica, povećana niža od najniže satnice, povećana naknada za prekovremen rad, rad u dane praznika, rad noću i tokom sedmičnog odmora, povećan minuli staž, utvrđena visina novčane naknade za slučaj smrt, utvrđena visina naknade za rad na terenu, utvrđena visina naknade za otpremninu prilikom odlaska u penziju i dr.).

Selektiva vjerodostojnost Vlade FBiH

Pravilnik kojim je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (VFBiH) smanjila neoporezivi dio toplog obroka (naknadu za ishranu u toku rada) stupio je na snagu. Njime je visina toplog obroka koji se ne oporezuje snižena s dva na jedan posto prosječne plaće FBiH. Jednostavno kazano, ako je iznos toplog obroka bio manji od 17 KM dnevno, nije bio oporezovan, a sad neće biti oporezovan ako je tek manji od 8.5 KM dnevno.

Kad bi se VFBiH pridržavala propisa, morala bi se pridržavati i onog koji kaže da je u obvezi napraviti analizu učinaka propisa koje donosi. Sagledavanjem učinaka tj. troškova i koristi propisa jasno bi se sagledalo treba li donositi propis ili ne.

Naime, VFBiH, preciznije Federalno ministarstvo financija je trebalo napraviti analizu fiskalnih, ekonomskih i socijalnih učinaka vezanih za topli obrok i to raspraviti. Ako ne s javnošću, a ono bar sa socijalnim partnerima tj. s poslodavcima i radnicima. Nije to učinila, nego je, „jer se željela sačuvati vjerodostojnost“, požurila s donošenjem Pravilnika, pa su joj partneri, oni koji će *plaćati dodatne namete* (poslodavci) i oni koji će *snositi porezni teret* (radnici i/ili poslodavci) i nositi kući tanju kovertu morali to saznavati iz novina.

Onima koji žive u (F)BiH takvo postupanje vlasti nije novo. Kao što ni prinuđenost poslodavaca da zbog takvog ponašanja vlasti emigrira – u podzemlje i/ili u inozemstvo - nije također ništa novo. U društвima u kojima postoji razvijen porezni moral, vlasti i firme (i radnici i građani i ostali) sklapaju porezni ugovor. Porezni obveznik, konkretno firma, se obvezuje da će plaćati porez dok se vlast obvezuje da će efikasno proizvoditi i pravično dijeliti javna dobra. To je zalog da neće biti utaje poreza.

No, u FBiH, u kojoj još živi administrativno-komandni duh, vlasti smatraju dovoljnim preko službenih novina javno obznaniti da su nameti povećani. Koja će onda inozemna firma doći i pristati igrati na bh. terenu ako je svjesna da se pravila igre mogu promijenit tijekom utakmice? I zašto bi se uopće bavila malim i k tomu još nepredvidivim tržištem kakvo je bosanskohercegovačko, koje još nije ni funkcionalno?

Natron-Hayat

Iz Natron-Hayata kažu, kako prenosi portal Klix.ba: "Poslodavci u ovom trenu nemaju saznanja do dan prije da li će nešto biti oporezivo, koliko, od kada, a o sveobuhvatnim paketnim rješenjima zakonskih i podzakonskih akata koji su u svim reformama neophodni nema ni pomena. Pa sjetite se samo ujdurme u vezi sa Zakonom o radu, više se nije znalo šta je na snazi i od kada, ažurni poslodavci su usklađivali svoje akte i prakse 'preko noći' da

ih inspekcija ne zatekne, onda ih mijenjali i tako redom nekoliko puta. Smiješno bi bilo da nije žalosno nabrajati sve termine i rokove (ne)primjene zakona i općeg kolektivnog ugovora".

Dodatni porezni teret

Naizgled se čini da pooštreni porezni tretman toplog obroka nije poseban teret. No, računice kazuju da dodatno mjesечно opterećenje, već od oktobra, iznosi stotinjak KM po zaposleniku. Kažemo stotinjak, jer varira od firme do firme, ovisno od specifične poslovne situacije i poslovne politike pojedinačnih firmi.

Primjerice, Natron Hayat iz Maglaja će imati dodatna izdvajanja u iznosu od 274 KM po radniku mjesечно. Za firmu srednje veličine, recimo s 200 zaposlenih, povećanje plaćanja nameta će iznositi 600,000 KM što odgovara gubitku od minimalno 12 radnih mjesta godišnje. To ne bilo tako kad bi FBiH prikupljeni novac uložila produktivno, za što nisu predviđene vjerodostojne garancije.

Natron Hayat i drugi poslodavci imaju mogućnost da dodatno opterećenje prebacuju na zaposlenike. Da li će to uraditi i u kojoj mjeri, ovisi, u pravilu o tržišnoj situaciji i politici poslodavaca i radnika. No, tržište u (F) BiH ne funkcionira, kako svjedoče duboke unutarnje i vanjske neravnoteže koje traju od 1995. godine.

Sukladno tome, ako je stopa pasivnosti bh. društva najveća na svijetu (uz izuzetak poluratne Palestine), jer postoji masovna nezaposlenost i još masovnija neaktivnost stanovništva, lako je poslodavcima prevaliti porezni teret na radnike, uz pretpostavku da je plaća radnika veća od minimalne plaće i da to neće izazvati veće nezadovoljstvo radnika. To je utoliko lakše koliko je bh. ekonomija naslonjena na proizvodnju niskog tehnološkog sadržaja (proizvodnju drvenih, aluminijskih i drugih balvana).

Pošto bh. ekonomija nema proizvoda visokog tehnološkog sadržaja, za koju je potrebna visokoobrazovana radna snaga (kod koje topli obrok ne igra nikakvu ulogu), radnici u uvjetima masovne nezaposlenosti i neaktivnosti imaju slabu pregovaračku moć. Lako ih je staviti u pred svršen čin: uzmi ili ostavi.

Ako bi se Natron Hayat odlučio prebaciti dodatni porezni teret na radnike, primanja radnika bi bila manja za 75 KM mjesечно. Na godišnjoj razini to za njih znači gubitak jedne prosječne plaće FBiH.

No, budući da minimalno 120,000 radnika ima plaću nižu od 500 KM, gotovo je nemoguće poslodavcima prebaciti porezni teret na radnike.

Stoga je razumljivo da Edin Ibrahimović, direktor "Bihaćke pivovare", kaže, kako prenosi Klix.ba: "To znači da će poslodavac, ukoliko bude mogao, iz vlastitih sredstava dodatno više plaćati iste ove naknade da radnici ne osjete ove namete, ili će poslodavci, a njih je velika većina, koji nemaju dodatnih sredstava za ove isplate isplatiti onoliko koliko su i do sada uplaćivali u bruto iznosu za plaće radnika i za naknade koje nemaju karakter plaće, a to ustvari znači da će radnici 'na ruke' primati manje novca. Također postoji i varijanta da će se taj novi cijelokupni trošak podijeliti između poslodavca i radnika".

Topli obrok je plaća

Više od godinu dana VFBiH ističe da će poduzimati mјere koje imaju neutralan fiskalni karakter tj. da će nametanje većih poreza na jednoj strani pratiti istodobno smanjivanje poreza na drugoj strani.

VFBiH želi sačuvati svoj novčanik, što je razumljivo, no šta će biti s novčanicima poslodavaca i novčanicima radnika, je također važno za funkcioniranje ekonomije. Ne moramo voliti radnike, no bez njih nema potrošnje. Ne moramo voliti ni poslodavce, no bez njih nema investicija. A ona nema ni poreza državi. Ne moramo voliti ni državu, no bez nje nema javnih dobara.

Međutim, Vlada ne razumije te mehanizme funkcioniranja ekonomije. To pokazuju i oporezivanje toplog obroka. Ako je jedan od temeljnih ciljeva Reformske agende smanjivanje doprinosa na plaću, VFBiH je trebala pripremiti paket smanjivanja doprinosa i istodobno kontrastavki koje će osigurati dopunjavanje mirovinskih i zdravstvenih fondova iz povećanih budžeta.

Bizmarkov model punjenja mirovinskih i zdravstvenih fondova iz 19. stoljeća nije djelatan u 21. stoljeću, pa ga treba kombinirati s Bevrđovim modelom tj. vršiti punjene socijalnih fondova ne samo putem doprinosa, nego i putem općeg oporezivanja.

Kad VFBiH ima kao krajnji cilj ima ukidanje

toplog obroka, ona je u pravu. Ukipanje toplog obroka odnosno istiskivanje vulgarnog socijalizma iz ekonomije, je mјera kojoj se nema šta prigovoriti.

Moglo bi se eventualno prigovoriti VFBiH da to radi sporo. Vlada je mogla odmah, u prvom koraku, ukinuti topli obrok za zaposlenike javnog sektora. Nepojmljivo je u modernom društvu da porezni obveznici plaćaju ručak državnom službeniku. Državni službenik ima plaću i koje treba plaćati ručak. Znamo da je stvar i gora – niz visokopozicioniranih državnih službenika ima ne samo plaćen ručak nego i subvencioniranu cijenu tog ručka.

Što se tiče privrede, u njoj su plaće znatno niže od plaća u javnom sektoru, što je djelimično opravdano, zbog više formalne kvalifikacijske strukture javnog sektora. No, kolika je stvarna kvalificiranost, može se sagledati i po politikama koje taj sektor smišlja. Jedan od rezultata je i postojanje ukupno 170,000 radnika u privatnom sektoru koja imaju plaću nižu od 500 KM.

Upravo će glavninu tih radnika pogoditi oporezivanje toplog obroka. Za njih će to možda značiti smanjenje plaće za desetinu. Zbog takve situacije, izazvane visokim socijalnim doprinosima, poslodavci su prisiljeni isplaćivati plaću kroz topli obrok.

Stoga ukidanje toplog obroka treba provoditi u dvije fazu. Tek kad privreda stane na noge, trebaće ukinuti topli obrok i njenim zaposlenicima.

Preraspodjela poreznog tereta

Kad postoje visoki doprinosi na plaću, rad je vještački, mjerama porezne politike, učinjen skupljim no što jest. Stoga je i teško uposliv, pa je i nezaposlenost velika. Dva i po puta je veća od prihvatljivih 10 %. Ekonomski je nerazborito držati armije ljudi izvan proizvodnje i stvaranja dohotka. Niko još nije pravio računice koliko nas košta

nezaposlenost - što izravno kroz plaćanje potpora, što neizravno kroz izgubljeni dohodak društva. I k tomu još, s političke i socijalne strane gledano, koliko stvara nezadovoljstvo građana i pravi socijalne slučajeve od njih.

Skorašnji lokalni izbori su pokazali da sve veći broj ljudi „glasa nogama“ tj. da ne izlazi na izbore. A ako noge još i dobre služe, odnesoše mladež vani. No, vlast ne misli na to, jer ne želi, kako što traži zastupnik Senad Šepić, održati posebnu sjednicu parlamenta na ovu temu. Ne misli ni na penzionere ni na bolesnike, pa su i mirovinski i zdravstveni fondovi pred kolapsom.

Stoga je nužno poduzeti neku vrstu fiskalne devalvacije. Doprinosi na plaće se moraju smanjivati, jer se mora smanjivati nezaposlenost. No, ni javni prihodi se ne smiju smanjivati, jer će mirovinski i zdravstveni fondovi kolapsirati. Odlazak mladih samo ubrzava taj proces. Posljedično, teret oporezivanja se mora preusmjeriti s oporezivanja rada na oporezivanje nečega drugog. No, čega?

Da bi smo imali jasan odgovor, kazaćemo kako stvari stoje u EU (jer se BiH na europskom putu). U staroj Europi (EU-15), javne prihode čine prihodi od direktnih poreza, prihodi od indirektnih poreza i prihodi od socijalnih doprinosa (mirovinsko, zdravstveno i sl.), i to ravnomjerno, po trećinu javnih prihoda. U

novoj Europi, prihodi od direktnih poreza su niži. Primjerice u Hrvatskoj čine polovicu onih u staroj Europi (preciznije, oko 17 % ukupnih javnih prihoda), no kod Malte čine 42%.

Dakle, Hrvatska je upola lošije oporezuje od stare Europe a BiH upola lošije od Hrvatske, jer joj prihodi od direktnih poreza čine manje od desetine ukupnih javnih prihoda. Karakter vlasti se najbolje vidi po tome od koga država uzima i kome daje. Glavnina prihoda države potiče od indirektnih poreza (PDV, trošarine i sl.) i od socijalnih doprinosa. Dakle, državu na svojim leđima nose građani i zaposlenici. Pritome treba imati u vidu jednu manu PDV – to je regresivan porez koji teže pogarda prekarijat (obespravljeni radništvo) nego budžetarijat (vladajuću klasu). Skoro da i nema prihoda od direktnih poreza, dakle oporezivanja vladajuće klase. Država nije na strani građana, nego na strani bogatih – ne oporezuje dovoljno snažno njihove dohotke, njihovu imovinu i njihove firme.

Svako malo se javi Uprava za indirektno oporezivanje samohvalom o rekordno „ubranim“ prihodima, ne pitajući se šta biva s onima od kojih je to „ubrano“. Dovoljno se prisjetiti poplava iz maja 2014. kad se i MMF zadeverao oko šteta po budžet, pa je bezodvlačno ubrizgao dodatnih 100 miliona dolara. Bilo je razborito od MMF-a očekivati da će zbog uništenih firmi, farmi i radnih mjesta, doći do smanjenja proizvodnje i potrošnje, pa tako i javnih prihoda. No, desilo se 2014. godine da je UIO „ubrala“ rekordan

iznos prihoda. Zahvaljujući akciji Pandora, usmjerenoj na bolje prikupljanje prihoda od PDV.

Računice kazuju da BiH može prikupiti dodatnu milijardu KM kad bi „ubirala“ PDV od onih od kojih to sada ne „ubire“.

Nadalje, zakon o koncesijama već godinama leži u ladici. Ni zbog toga što zbog nedonošenja zakona strada i okolinski kapitala (prirodna ravnoteža). Računice pokazuju da bi se moglo prikupiti barem 200 mln KM samo po tom osnovu.

Nadalje, postoji ogromna „siva ekonomija“, koja prelazi trećinu ukupnog dohotka BiH. Da je velika i rastuća pokazuje i količina gotovog novca u opticaju (novca izvan banaka koji je u džepovima građana) koja je već dosegla četiri milijarde KM. Broj zaposlenih u sivoj ekonomiji je skoro dostigao 300,000 radnika, skoro polovicu službeno zaposlenih osoba.

Porezno ropstvo

Hiljadama godina prije no što je nastala ekomska znanost, praktični ljudi su poznali zakon opadajućih prinosa. To pokazuju zapisi iz drevne kineske civilizacije, među kojima se može, kako navodi Čarls Adams, naći i ovaj:

„Kralj razgovara s duhovno prosvijećenim i pita ga: 'Šta raditi kad država nema dovoljno novca za sve važne stvari?' A taj mu odgovora: 'Koristiti stoljećima poznat porezni

metod uzimanja desetine od onoga što ljudi proizvede'. 'Ni dvije desetine nisu dovoljne, kamoli jedna', odgovara kralj. 'Smanjite poreze, privolite ljudе na poljoprivredу i investirajte u zemlju. Tako će prihodi biti povećani njihovim smanjivanjem. Kad ljudi imaju dovoljno i država će imati dovoljno. Kad ljudi nemaju dovoljno, kako država može imati dovoljno? *Suviše poreza je samonametanje poreznog ropstva*, jer se ne snaži one koji trebaju plaćati porez.“

Imajući u vidu visoke poreze koji u BiH odnose skoro pet desetina dohotka zemlje od čega polovica otpada na plaće i materijalne troškove uposlenika javnog sektora, ne čudi što građani i firme smatraju da *javna uprava ne radi za javno dobro*.

Stoga VFBiH, ako želi pokazati vjerodostojnost, na koju se pozvala prigodom donošenja Pravilnika, treba odmah izaći s prijedlogom o smanjenju doprinosa. I tako provoditi obećanu neutralnu fiskalnu politiku, na koju se samobvezala Reformskom agendom.

Prof. Vjekoslav Domljan

Potpisan Kolektivni ugovor za djelatnost drvne i papirne industrije u FBiH

Predsjednica Samostalnog sindikata šumarstva, prerade drveta i papira BiH Lejla Ćatić i predsjednik Grupacije za preradu drveta i papira pri Udruženju poslodavaca FBiH Ramiz Grapkić potpisali su 14.11.2016. godine u Sarajevu Kolektivni ugovor za djelatnost drvne i papirne industrije u FBiH.

Pretodnih godina nije potpisivan kolektivni ugovor za ovu djelatnost, tačnije od 2000. godine, već se primjenjivao Opći kolektivni ugovor, zbog čega je potpisivanje istog od izuzetne važnosti.

Predsjednica Samostalnog sindikata šumarstva, prerade drveta i papira BiH Lejla Ćatić izjavila je da su stvorenni okvirni uslovi da u kompanija u tom sektoru budu zaključeni i potpisani pojedinačni kolektivni ugovori koji bi osigurali veća prava nego što je garantovano

granskim kolektivnim ugovorom.

Ramiz Grapkić, predsjednik Grupacije za preradu drveta i papira pri UPFBiH ističe da su u pregovorima sa sindikatom nastojali u kolektivni ugovor ugraditi minimalne odredbe iz Općeg kolektivnog ugovora i Zakona o radu, te da su se uspjeli dogоворити u vezi svih detalja. Ovim ugovor bit će obuhvaćeno oko 15.000 radnika zaposlenih udrvnoj industriji u Federaciji BiH, a ugovor je na snazi godinu dana.

Održan sastanak sa predstavnicima IESC-a

S ciljem upoznavanja sa predstavnicima javnog sektora u BiH i aktivnostima i planovima institucija u čijoj nadležnosti je razvoj privrede, pristup izvorima finansiranja, izvoz, trgovina, te kreiranje trgovinske politike i jačanje poslovnog okruženja u BiH, predstavnici nevladine organizacije IESC obavili su razgovor 04.11.2016 godine sa direktorom Udruženja poslodavaca FBiH Mladenom Pandurevićem.

Predstavnici pomenute nevladine organizacije došli su u drugu posjetu Bosni i Hercegovini

zbog pripreme novog projekta kojeg će finansirati Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Švedska agencija za međunarodnu saradnju i razvoj (Sida), a koji će za cilj imati nastavak podrške razvoju metalnog i drvoprerađivačkog sektora, te razvoju sektora turizma i IT-a u BiH u periodu od narednih 5 godina.

Povećavanje konkurentnosti bh. poduzeća na domaćem i stranim tržištima zahtijeva stalna ulaganja ne samo u tehnološke resurse nego i u obrazovanje. Stoga je ocijenjeno da su ove grane generatori razvoja društva i dugoročna razvojna šansa, te da će ulaganje dovesti do novih radnih mesta i privlačenju investicija.

Odražan sastanak sa rezidentnim predstavnikom MMF-a u BiH Franciscom

Predsjednik i direktor Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević i Adnan Smailbegović i članovi izvršnog odbora Udruženja održali su sastanak sa rezidentnim predstavnikom MMF-a u BiH Franciscom Parodijem I njegovim saradnicima.

Tokom sastanka prezentovana je analiza poreznih opterećenja na rad, te ukazano na eventualne negativne posljedice predviđenih izmjena Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.

Naglašeno je da Udruženje podržava Reformske agende, ali da predložene mјere ne idu ka rasterećenju privrede, već na štetu i poslodavaca i radnika.

Rezidentni predstavnik MMF-a u BiH Francisco Parodi zahvalio se na korisnoj prezentaciji te istekao da su u toku pregovori sa vlastima u vezi navedena dva zakona.

Misija MMF-a boravi u BiH u okviru prvog pregleda nakon odobravanja novog kreditnog programa za BiH vrijednog oko milijardu KM i isplaćivanja prve tranše entitetima.

Novalić sa delegacijom MMF-a: Štednja daje rezultate

Provđba mјera iz Reformske agende, prije svega onih koje korespondiraju sa obvezama preuzetim Pismom namjere bila je tema razgovora premijera Federacije BiH Fadila Novalića sa izaslanstvom Međunarodnog monetarnog fonda, koje je predvodio šef Misije za Bosnu i Hercegovinu Nadeem Ilahi.

Kada je riječ o smanjenju proračunske potrošnje, kazano je kako je u deset ovogodišnjih mjeseci broj uposlenih u državnoj upravi koji plaće primaju iz proračuna FBiH, manji za oko 600 u odnosu na planiranih 7.360.

Moratorij na zapošljavanje, koji je na snazi već 18 mjeseci, daje dobre rezultate, te će se to pozitivno odraziti i na izvršenje ovogodišnjeg, kao i planiranje Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Vlada FBiH i dalje je ustrajna u opredjeljenju da transfer za braniteljske populacije ostane u

planiranim okvirima.

Federacija BiH je, kako je kazao premijer Novalić, izrazito zainteresirana za rješavanje pitanja akciza na naftu i naftne derivate, jer je to objektivno jedini način za osiguranje sredstava za nastavak gradnje infrastrukturnih projekata.

Govoreći o provedbi Reformske agende, federalni premijer je istaknuo i da Vlada FBiH trenutno radi na dva vjerovatno najsloženija zakona: o doprinosima i o porezu na dohodak.

Na sastanku 15.11.2016. godine razgovarano i o stanju u dva telekom operatera u Federaciji BiH, te je zajednički ocijenjeno kako je potrebno njihovo radikalno restrukturiranje, uz prethodnu urađene dubinske analize. Nužnost dubokog restrukturiranja predstoji i za sektor zdravstva, čija se godišnja potrošnja u Federaciji BiH mjeri s 9,1 posto BDP-a.

Poreska reforma – novi nameti za poslodavce

Kako prenosi dnevne novine Avaz od 16.11.2016. godine Međunarodni monitrni fond upozorio je Vladu FBiH da se ne usvajaju izmjene i dopune navedenih zakona bez koncenusa sa socijalnim partnerima, posebno poslodavcima.

Vlasti su krenuli u razmatranje promjena u kojima bi bila uvedena diferencirana stopa oporezivanja plaća i oporezivali bi se topli

obrok i prevoz, a iz MMF-a kažu da bi to mogao biti dvosjekli mač, te da je ovo veliki rizik, posebno ako bi poslodavci bili protiv, piše Avaz.

Udruženje poslodaca FBiH će 18.11.2016. godine održati sastanak sa misijom MMF-a sa ciljem iznalaženja najboljih rješenja vezanih za donošenje izmjena navedena dva zakona, kao i nastavak implementacije Reformske agende.

'AVAZ' SAZNAJE

Stiglo upozorenje zbog viših poreza na plaće

MMF protiv izmjena koje ne podržavaju poslodavci

Ako nema konsenzusa o izmjenama propisa, nemojte to činiti, poručeno Vladi FBiH • Novalić i Ilahija traže radikalne promjene u telekomima

Međunarodni monetarni fond (MMF) upozorio je predstavnike Vlade Federacije da se ne usvajaju izmjene propisa o doprinosima i dohotku bez koncenusa sa socijalnim partnerima, posebno poslodavcima, saznaje "Dnevni avaz".

Vlasti su, naime, krenule u razmatranje promjena u kojima bi bila uvedena diferencirana stopa oporezivanja plaća i oporezivali bi se topli obrok i prijevoz, ali iz MMF-a je ekspresto stiglo upozorenje da bi to mogao biti dvosjekli mač.

Veliki rizik

- MMF smatra da je to veliki rizik, posebno ako poslodavci budu protiv. To bi ih moglo natjerati da idu ka sivoj ekonomiji ili, jednostavno, otpuštanju rad-

Neuvezani radni staž opterećuje zdrave firme

Stručnjaci MMF-a, kako saznaјemo, odranije traže nastavak strukturalnih reformi, posebno u realnom sektoru. Ključni problem u tom pogledu predstavlja neuvezani staž za veliki broj radnika, što

opterećuje zdravi dio privrede i kompanije koje bi mogle povući ukupan ekonomski rast. Očekuje se od vlasti da se uključe u tu vrstu strukturalnih reformi te tako pomognu privredi i zapošljavanju.

nika, što bi onda negativno utjecalo na ukupne prihode - navodi naš izvor dobro upućen u razgovore koji traјu ovih dana.

Kako je zvanično saopćeno, premijer FBiH Fadil Novalić razgovarao je jučer u Sarajevu s delegacijom MMF-a, predviđenom šefom Misije za BiH Nadimom Ilahijem. Govoreći o provođenju Reformske agende, Novalić je rekao da Vlada FBiH trenutno radi na dva složena zakona, o doprinosima i o porezu na

dohodak.

- Kada je riječ o smanjenju budžetske potrošnje, rečeno je da je u deset ovogodišnjih mjeseci broj zaposlenih u državnoj upravi koji plaće primaju iz budžeta FBiH manji za oko 600 u odnosu na planiranih 7.360 - saopćeno je.

Vlada FBiH i dalje je ustajna u opredjeljenju da transfer za boračke kategorije ostane u planiranim okvirima. Novalić je sagovornicima prenio zainteresiranost FBiH za rješavanje pi-

tanja akciza na naftu i naftne derivate, navodeći da je to jedini način za osiguravanje sredstava za nastavak gradnje infrastrukturnih projekata.

Reforma zdravstva

- Razgovaralo se i o stanju u dva telekom operatera u FBiH te je zajednički ocijenjeno da je potrebno njihovo radikalno restrukturiranje. Na sastanku je rečeno da duboko restrukturiranje predstoji i sektoru zdravstva, čija godišnja potrošnja u Federaciji iznosi 9,1 posto BDP-a - kažu iz Vlade FBiH.

Predstavnici MMF-a su posjetili i Federalni zavod PIO/MIO.

T. LAZOVIĆ

FIPA i Udruženje poslodavaca FBiH: Novi nameti opterećuju investitore

Na sastanku direktora Agencije za unapređenje stranih investicija BiH (FIPA) Gordana Milinića, direktora Udruženja poslodavaca FBiH Mladena Pandurevića, kao i predstavnika kompanija Natron-Hayat Maglaj i Sisecam Soda Lukavac Adisa Mustabašića i Vejsila Huremovića razgovorno je o administrativnim preprekama sa kojima se ove firme suočavaju u poslovanju u BiH, kao i o predloženim izmjennama zakona o dohotku i doprinosima koji dodatno opterećuju cijenu rada u FBiH u iznosu od pet posto.

Ovom prilikom, privrednici su istakli da predložene izmjene zakona umjesto da stimulišu djelatnost kompanija, dodatno obeshrabruju postojeće investitore, što za posljedicu ima smanjenje ulaganja i broja zaposlenih, pri nezaposlenosti u postotku od 27,7 posto.

Predstavnici Sisecam Soda su istakli probleme oko dobivanja urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole u situaciji kada su se odlučili za pokretanje novog proizvodnog pogona i kada su dobili kreditna sredstva, a da pri tome trebaju čekati skoro godinu dana da dobiju potrebne dozvole kako bi krenuli sa investicijom. Također su istakli probleme vezane za sporost sudova, navodeći slučaj da su u radnom sporu presudu čekali pet godina.

Ocijenjeno je da je takva sporost administracije nedopustiva u situaciji kada BiH ima sve manje investicija, a sve veći broj nezaposlenih. Također, rečeno je da iako BiH raspolaže

značajnim zalihami uglja, firma uvozi ugalj iz Rumunije i Bugarske.

Predstavnici Natron-Hayata koji posluju u 11 zemalja svijeta, istakli su činjenicu da će planirano proširenje kapaciteta u BiH morati stopirati, s obzirom na predviđene izmjene spomenutih zakona, kao i ostale administrativne prepreke sa kojima se suočavaju.

Istaknuto je da mijenjanje zakona u procesu realizacije investicija šalje poruku o nepredvidivom poslovnom okruženju u BiH i nije uobičajena praksa u svijetu.

Dogovoreno je da FIPA intervenira u okviru svojih nadležnosti kod mjerodavnih institucija i tijela u slučajevima sporosti administracije, te da zajedno sa Udruženjem poslodavaca FBiH nastavi raditi na rješavanju administrativnih prepreka za strane ulagače, saopćeno je iz FIPA-e.

Poslovna zajednica protiv donošenja predloženih izmjena Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak

Udruženje poslodavaca FBiH insistira na što hitnjem donošenju novog Zakona o doprinosima FBiH i Zakona o porezu na dohodak FBiH kako bi se anulirali negativni efekti provedbe Pravilnika o izmjeni Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak kojim se oporezuje topli obrok i regres.

Kako bi se došlo do što kvalitetnijih zakonskih rješenja koja su u interesu i poslodavaca i radnika Udruženje poslodavaca FBiH održalo je brojne konsultativne sastanke sa relevantnim institucijama i organima vlasti.

Tokom sastanaka prezentirane su simulacije zakona koje štite interese realnog sektora, a ne državne uprave, a koje u konačnici dovode do smanjenja cijene rada u cilju privlačenja investicija, otvaranja novih radnih mesta, te podizanja konkurentnosti domaće privrede. Također, od Vlade se zahtjeva da se u radnu grupu za izradu zakona uključe eksperti ispred Udruženje i Privredne komore FBiH.

je stava da predložena rješenja ne idu u korist rasterećenja privrede, te da ove mjere nemaju neutralan poreski efekat na koji se Vlada obavezala Reformskom agendom.

Tokom sastanka sa predstavnicima Svjetske banke, Udruženje je došlo do informacije da, suprotno tvrdnjama Vlade FBiH, Svjetska banka ne insistira na izmjenama zakona kakve je predložilo Ministarstvo finansija FBiH, već da podržavaju Vladu u njezinim obećanjima: da zakoni neće biti donešeni po hitnoj procedure, te da će proći dva čitanja i javne rasprave.

Ove stavove Udruženja podržali su čelnici Vanjskotrgovinske komore BiH, Privredne komore FBiH, Agencije za unapređenje stranih investicija, Vijeće stranih investitora i Svjetske banke. Poslovna zajednica FBiH jedinstvenog

Na inicijativu Udruženja, Vlada FBiH i Delegacije EU u BiH pokrenule proces rješavanja zabrana plasmana hemijskih proizvoda iz FBiH na tržište RS-a

Na inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH, Delegacija Evropske unije u BiH i Vlada FBiH u skladu sa svojim nadležnostima, pokrenule se aktivnosti za razmatranje i otklanje problema nastalih uredbama RS-a o zabrani plasmana hemijskih proizvoda iz FBiH na tržište RS-a.

Naime, Republička uprava za inspekcijske poslove RS-a svim trgovačkim centrima u RS-u dostavila je dopis u kojem se navodi da proizvodi koji sadrže hemikalije ili biocide moraju biti klasifikovani i upisani u odgovarajuću evidenciju Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS-a.

Odnosno, da bi proizvođači iz FBiH registrovali svoje proizvode, moraju registrirati ili novu firmu, odnosno poslovnu jedinicu na području RS-a ili ovlastiti distributere sa teritorije RS-a koji ima ekskluzivno pravo prodaje.

S ciljem rješavanja problema, Vlada FBiH je na sjednici održanoj 20.10.2016. u Mostaru zadužila Ministarstvo zdravstva FBiH da joj, u što kraćem roku, dostavi Nacrt zakona o hemikalijama radi utvrđivanja Prijedloga zakona i njegovog upućivanja u parlamentarnu proceduru.

Također, premijer Vlade FBiH zatražio je sastanak sa premijerkom RS-a Željkom Cvijanović kako bi se što prije otklonio problem koji do-

datno otežava unutrašnje poslovanje u našoj zemlji.

S obzirom na moguće implikacije koje bi primjena pravilnika I zakonskih rješenja mogla imati na jedinstveno tržište Bosne i Hercegovine, Delegacija EU u BiH aktivno razmatra problem na koji je sugerisalo Udruženje, te je Komisija ovo pitanje već uvrstila na dnevni red sjednice Pod-odbora za Unutrašnje tržište koja je planirana za kraj novembra u Briselu.

Udruženje nastavlja sa aktivnostima da se zaštite proizvođači, osigura jedinstveno tržište u BiH i spriječi diskriminacija nastala novim odredbama iz Republike Srbke.

Premijer Vlade FBiH razgovarao sa premijerkom RS-a Cvijanović o problemu plasmana hemijskih proizvoda iz FBiH na područje RS-a

Premijer FBiH Fadil Novalić razgovarao je 24.10.2016. godine s premijerkom Republike Srpske Željkom Cvijanović u namjeri da se prevaziđe situacija u vezi problematike ograničenja u plasiranju proizvoda kompanija iz FBiH na tržište RS-a.

Cilj razgovora kojeg je inicirao premijer Novalić je da se donesu privremene mjere koje bi omogućile da RS i FBiH i dalje postoje kao jedinstven ekonomski prostor do konačne harmonizacije propisa iz ove oblasti.

Nedavno je u Vladi FBiH održan sastanak predstavnika Ureda premijera, preduzeća hemijske industrije u FBiH, Federalnog ministarstva zdravstva, Privredne komore FBiH i Ureda za zastupanje pred Ustavnim sudom, a tema je bila upravo problem plasmana proizvoda na tržište RS-a koji se javio kao posljedica donošenja i implementacije niza zakonskih i podzakonskih akata u tom entitetu.

Naime, Republička uprava za inspekcijske poslove RS-a je svim trgovackim centrima u RS-u dostavila dopis u kojem se navodi da proizvodi koji sadrže hemikalije ili biocide moraju biti klasificirani, posebno upakirani i obilježeni te upisani u odgovarajuću evidenciju Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS-a. U su-

protnom će nadležne inspekcije zabraniti promet proizvoda, kao i odrediti novčane kazne za subjekte koji vrše njihov promet.

Međutim, prema tumačenjima koja su dobili u Udruženju poslodavaca FBiH, da bi proizvođači iz Federacije mogli pristupiti pribavljanju odgovarajućih rješenja Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS-a, pored ostalih, moraju zadovoljiti jedan od dva uslova za koja se smatra da su diskriminirajuća, te nanose direktnu ekonomsku štetu Federaciji BiH. Prvi je da moraju biti registrovani privredni subjekt sa sjedištem u RS-u, a drugi, odnosno alternativni uslov je da moraju koristiti distributera koji ima sjedište u tom entitetu. Ovi uslovi su navedeni u podzakonskim aktima i na ovaj način ih tumače inspekcijske službe u RS-u.

Premijer Novalić je na prošloj sjednici Vlade FBiH tražio od Federalnog ministarstva zdravstva da hitno predloži nacrt Zakona o hemikalijama koji bi urgentno uputio u Parlament FBiH na usvajanje. Parlament je ranije ove godine usvojio ovaj zakon u formi prednacrta, te nema prepreka da se na sljedećim sjednicama Parlamenta FBiH u potpunosti završi ova procedura.

Ipak, prema informacijama predstavnika proizvođača u hemijskoj industriji u FBiH, donošenje zakona i podzakonskih akata u Federaciji koji reguliraju ovu oblast neće otkloniti nemogućnost plasiranja njihovih proizvoda u RS, upravo zbog spornih odredbi u podzakonskim aktima, odnosno tumačenja da kompanije iz FBiH moraju registrirati nova preduzeća ili poslovnice u RS-u ili potpisati ekskluzivni ugovor sa jednim od odabranih distributera.

Predstavnici Udruženja održali radni sastanak sa obrtničkim komorama

Direktor i predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević i Adnan Smailbegović, održali su 04.11.2016. godine radni sastanak sa predstvincima obrtničkih komora Kantona Sarajevo, Zeničko-dobojskog kantona i predstnikom Obričke komore FBiH. Cilj sastanka je bio unapređenje saradnje i partnerskih odnosa između Udruženja i obrtničkih komora, kao i zajednički plan aktivnosti na budućim projektima.

Predstavnici Udruženja održali radni sastanak sa obrtničkim komorama

JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona 08.11.2016. godine uspostavila je novu web platformu sa poboljšanim kvalitetom pružanja usluga nezaposlenim licima i poslodavcima www.szztk.ba.

Novom platformom unaprijeđena je ponuda sadržaja oglasa, obavijesti, vijesti, brošura, pregleda stanja na tržištu rada, te praktičnih primjera za pomoć pri traženju zaposlenja.

Cilj je uspostaviti što bolju komunikaciju sa nezaposlenim licima i poslodavcima, te predstaviti veliki broj usluga koje Služba pruža, a sa kojima neki od korisnika nisu upoznati.

Zajedničkim zalaganjem, Vlade Švicarske, Projekat zapošljavanja mladih i Služba za zapošljavanje TK uradili su dugi niz aktivnosti na poboljšanju pružanja usluga nezaposlenim i poslodavcima:

Obrtnička komora FBiH, zajedno sa svojim kantonlanim članicam, je godinama pred velikim izazovom zbog navale jeftinih uvoznih proizvoda i pada kupovne moći građana, stoga je saradanja sa Udruženjem poslodavaca FBiH od izuzetnog značaja. Dogovoren je da će poslodavci i komore zajednički će raditi na poboljšanju poslodvnog ambijenta kroz promociju konkurentnosti na lokalnom nivou i poboljšanje izvoza sektora malih i srednjih preduzeća.

Također, istaknuta je važnost partnerskih odnosa sa institucijama Federacije Bosne I Hercegovine kako bi se što uspješnije premostili postojeći problemi u obrnjištvu i poslovnom ambijentu uopće.

- Rekonstruisani su biroi za zapošljavanje Gradačac i Banovići, dok je Biro Tuzla u završnoj fazi rekonstrukcije
- Izrađeno je Uputstvo za rad prema savremenim metodama
- U nekoliko općinskih biroa odvojeno je pružanje administrativnih od savjetodavnih usluga
- Urađena edukacija zaposjenika
- Unaprijeđen sistem pružanja profesionalnog informisanja i orientacije za učenike osnovnih i srednjih škola.

Usavršavanje web portal Službe je još jedna od aktivnosti u reformskom procesu koji je Služba za zapošljavanje TK pokrenula u septembru 2015. godine uz finansijsku i stručnu podršku Vlade Švicarske i Projekta zapošljavanje mladih – YEP.

Radni sastanak članova UPFBiH i Grupacije ZE-DO Kantona sa načelnikom

U prostorijama Općine Zavidovići 28.11.2016. godine održan je sastanak predsjednika i članova Upravnog odbora Udruženja poslodavaca ZE-DO Kantona i novoizabranog načelnika Općine Zavidovići Hašima Mujanovića sa saradnicima. Tema sastanka je bila smanjenje fiskalnih i parafiskalnih nameta iz nadležnosti Općine.

Predsjednik Upravnog odbora UPFBiH Grupacije ZE-DO Kantona Ibrahim Meškić je naglasio potrebu za ukidanjem komunalnih taksi i paušala na priključke za vodu, struju i grijanje, te dvojne tarife kada su u pitanju isporuka topotne i električne energije pravnim i fizickim licima. R

azličite cijene vode i električne energije, industrijska struja i angažovana snaga su kategorije koje ne poznaju tržne ekonomije.

Također, Meškić ističe da namet na korištenje građevinskog zemljišta nema više pravnu osnovu za postojanje, te ga stoga treba ukinuti, kao i komunalne takse.

Načelnik Mujanović se složio sa predloženim rješenjima koji idu u pravcu ukidanja fiskalnih i parafiskalnih nameta i izrazio zelju za stalnom saradnjom sa Udruženjem poslodavaca FBiH na ovim pitanjima.

Mujanović ističe da će pažljivo razmotriti sve zahtjeve poslodavaca koji se odnose na ukidanje fiskalnih i parafiskalnih nameta iz nadležnosti Općine a koja nemaju svoju opravdanost te da će raditi na stvaranju bolje poslovne klime i ambijenta za razvoj poduzetnistva u Opcini Zavidovići.

Održana sjednica Upravnog odbora Grupacije poslodavaca SBK/KSB pri Udruženju poslodavaca FBiH

U Novoj Bili, 14.11.2016. godine održana je sjednica Upravnog odbora Grupacije poslodavaca SBK/KSB pri Udruženju poslodavaca FBiH na kojoj se raspravljalo o predloženim izmjenama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.

Po završetku diskusije doneseni su sljedeći zaključci:

1.Predložena zakonska rješenja značajno smanjuju konkurentnost na tržištu. Obuhvat oporezivih prihoda je značajno povećan, te nisu smanjene stope doprinosa

2.Pri usvajanju izmjena Zakona o porezu na dohodak i Zakona o dorinosima treba paralelno usvojiti i prateće Pravilnike, te harmonizirati i

usaglasi i ostalu zakonsku regulativu iz radno-pravnih odnosa, a naročito Zakon o radu i kolektivnih ugovora.

3.Jasnije definisati naknade u novim propisima, odnosno, naknade koje su obavezne treba definisati da li imaju dio koji je neoporeziv. Definisanje karaktera ovih naknada će jasno pokazati koji su efekti novih zakonskih rješenja za poslodavce.

4.Povlaštene stope doprinosa za određene grane se neopravdano uvećavaju opterećenja – osnovica za obračun doprinosa sa 30% na 40% prosjeka u FBiH.

5.Oporezivanje prihoda od ulaganja kapitala u dionice i dividende je

destimulirajuće za privlačenja novih investicija, te UO predlaže da se ovi prihodi smatraju neoporezivim.

Ukoliko da se ovo ne prihvati UO predlaže da se porez na dohodak ne plaća za isplatu dividendi i udjela koji su ostvareni, te navedeno obračunati do donošenja Zakona tj. do 31.12.2016. godine.

Predlaže se da se isplate i za sve ostale obaveze koje su nastale po starim zakonskim propisima vrše u skladu sa obračunatim do stupanja na snagu novih zakonskih propisa.

6. Predloženi neoporezivi dio dohodka od nesamostalne djelatnosti u iznosu od 600,00 KM bez drugih koeficijenata ličnog odbitka za izdržavane članove porodice pogađa one sa nižim primanjima sa većim brojem izdržavanih članova porodice, te je predlaženo da se ostavi koeficijent ličnog odbitka za izdržavane članove porodice.

7. U slučaju da se zadrži obuhvat oporezivanja cjelokupnih naknada, obračuni pokazuju da zbirna stopa dorinosa ne bi smjela preći 30 posto.

8. Stopa poreza na dohodak je prevelika, te UO predlaže da se u skladu sa intencijama neutralnog pristupa kod izmjene ovih zakonskih rješenja zadži kao i do sada i da iznosi deset posto.

Članovi Upravnog odbora će organizovati sastanak sa Vladom SBK i parlamentarcima u Federaciji BiH u cilju informisanja istih o zaključcima Udruženja poslodavaca FbiH i aktivnostima koje Udruženje sprovodi u fazi donošenja ovih zakona.

Također, Grupacija će napraviti pregled izdavanja, te analizirati efekte primjene novih zakonskih propisa.

Nadalje, pod tačkom Raznom doneseni su zaključci da se na Ekonomsko-socijalnom vijeću FBiH traži da se Upravni odbor Fonda zdravstvenog osiguranja popuni sa predstavnicima poslodavaca u skladu sa Zakonom, kao i pokrenuti inicijativu za usaglašavanje obrazovanja prema potrebama privrede.

Također, Upravni odbor predlaže da se revidiraju odredbe o reviziji finansijskih izvještaja u cilju dobrovoljnosti za preduzeća gdje je jedan vlasnik i za preduzeća gdje se svi vlasnici izjasne da im ne treba revizija, a naknade za usluge revizora maksimalizirati.

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBiH

MULA MUSTAFE BAŠESKIJE 12/3, 71 000 SARAJEVO

TEL: 00 387 264 830

FAX: 00 387 33 552 461

MAIL: info@upfbih.ba

WEB: www.upfbih.ba